

BALTAYI KOLONA VURMAK

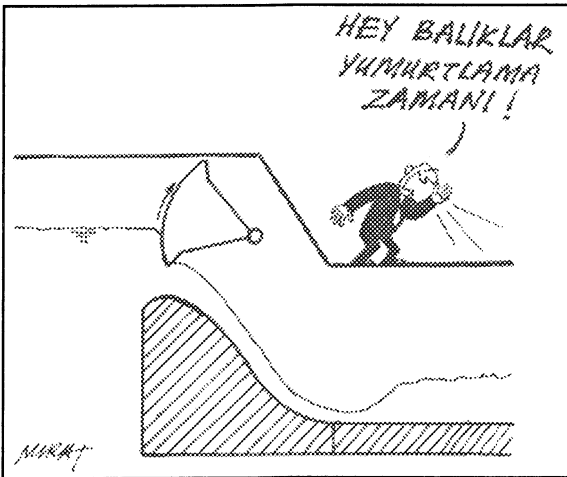
Özgür ARHAVİLİ

Tel: (0.312) 419 38 82 - Faks: (0.312) 417 06 32
e-mail: imo@imo.org.tr

FIRTINA DERESİNDEKİ AKILLI BALIKLAR ve DEPREM BALIKLARI

Dünya'da yalnızca Çamlıhemşin-Fırtına Deresinde bulunan ve Dünya çevre örgütüyle yapılan "Biyolojik Çeşitliliğin Yaşatılması" anlaşmasıyla korumaya alınmış "Denizalası", yılın 8 ayında denizde yaşamaktadır. Yalnız Eylül, Ekim ve Kasım aylarında Fırtına Deresi'ne gelerek yumurta bırakan "Denizalası" suyun sıcaklığına ve miktarına göre yumurtlamaktadır. Bulanık suda avını bulamaz ve yumurtlayamaz. Fırtına Deresinde yapımı düşünülen HES ile ilgili açılan davada ilgili Bakanlığın yolladığı savunmanın "..Denizalası'nın yumurtlaması için ayın belirli günlerinde su verilecektir. Şöyle ki; Eylül-Kasım aylarında haftada bir gün ayda 12 saatte 15 km hareket edeceği gerçeğinden hareketle ayda dört kez su bırakmayı düşünüyoruz" şeklindeki tümce yöre halkına hayli traji-komik gelmiş ve sonrasında şu ilginç yorumu yapmışlardı. "Bizim balığımız akıllıdır. Yumurtlayacağı anı su bırakılan zamana denk getirir" ilginçliği yanında düşündürücü de. Çünkü bakanlık yöre insanı ile değil balıkla fizibilite (!) çalışmaları yapmıştı...

Balıklarımız yaman canım! Ama yöneticilerimiz böyle-si biyolojik gerçeği bulguladıkları için daha da yaman. Tüm bunlar bende, doğa olaylarını doğaüstü mitolojik öykülerle anlatan milattan öncesine ait rasyonel olmayan zeka yapısını çağırıştırdı... Sayın Selçuk Erez'in Jorge Luis Borges'in "Hayal Ürünü Yaratıklar Kitabı"ndan esinlenerek hazırladığı bir yazısından aldığım alıntıların, vurgulamak istediğimi çok güzel anlattığı için, yer vermek istiyorum;

"... Dragonlar konusundaki cahilliğimiz, evren konusundaki bilgisizliğimize eşdeğerdir... İnsanoğlu, yeryüzünün neresinde olursa olsun, hayalinde sadece Dragon mu üretmiş veya sadece Dragonlar mı evrenseldir? Miletus'lu Tales de, 8. Yüzyılda Japonya'da yaşamış tarihçiler de; Dünyanın bir balığın üstünde durduğuna ve balık kıpırdadığında zelzele olduğuna inanırlar. Japonlar Japon Adalarının, km'lerce uzunluğu olan Jinşin-Uvo, yani Zelzele Balığı'nın üstünde durduğuna ve bu balığın kuyruğunu salladığında zelzele olduğuna inanırlardı... Peki bu bilinmeyi açıklamak için girişilen evrensel öykü düzme dürtüsü sadece Dragonlar, yaşam ötesi kılavuzları ve Zelzele Balıkları konusunda mı geçerlidir?... İsa'dan beşyüz sene önce yeryüzünde doğa olaylarını öyküyle değil, akla, mantığa daha uygun kulplar takip açıklamayı yeğleyenler seslerini yükseltmeye başlamışlar. Bunları da, bu tür açıklamaların ancak bilimsel gözlem ve deneylere dayanılarak yapılabileceğini savunanlar izlemiş.

Bugün?

Bugün bunların hepsi var: En gerçek yol gösterici bilim diyenlerle, "Yok, bilim değildir diyenler... (Sayın Erez bu yaklaşımı ile belli ki ülkemizin akılcılığını somutlaştırıyor!)... Peki, Dragonlar vardır ve yeryüzünde zelzele yapan Jinşin balığıdır diyenler, bu sözlerle "Hadi be sen de!" diyenlerin ya zorla "kabul ettim" demelerini, olmaz ise öldürülmeleri gerektiğini söylüyorlarsa? Bu, sadece bunları söyleyenlerin yaşadıkları yerlerin değil, tüm yeryüzünün yüz karasıdır ve insanoğlunun gelişmesinin önünde dikilen en korkunç engeldir; Bu nedenle, bu sözler hangi dilde söylenirse söylensin, tıpkı başka bir denizdeki kirli ve zehirli atıklar gibi, km'lerce uzaktaki nükleer kazalarda yayılan radyasyon gibi, eninde sonunda dönüp dolaşıp bizi de etkileyeceğinden, bizim de ilgisiz kalmamamız, bunu ciddiye alıp çare düşünmemiz ve karşı çıkmamız gerekir".

Ülkemizin önde gelen çizirlerinden meslektaşımız İnşaat Mühendisi Murat Özmenek bundan böyle çizgileriyle TMH'mızda yer alacaktır. **Murat Özmenek**e hoş geldin diyoruz.

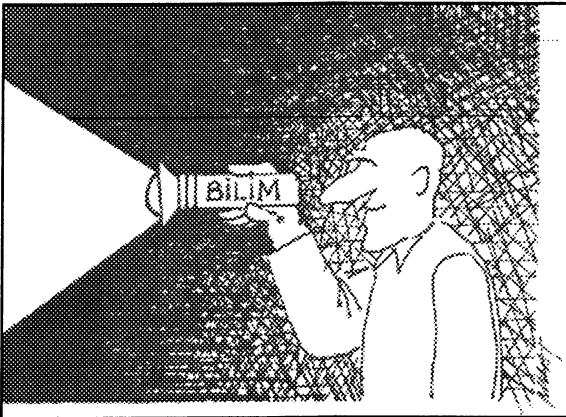
SİNAN ÇETİN (FİLM GİBİ)

Gerçekten önemli toplumsal bir görevi başarıyla üstlenmiş bulunuyorsunuz. Halkımız filmlerinizi kadar SHOW TV' deki "FİLM GİBİ" programınızı da "Liberal, milliyetçi, Fundemantalist" duygu zenginliğinde izlemekte ve de zevk almaktadır. Özellikle "Film Gibi" programınız ayrılmışları birleştiriyor, kaybolmuşları bulup buluşturarak arabesk duygu boşalımındaki ıslak ekranlarda kavuşturuyor...Zamanın şimdisinde, özel bir konuda yardımlarınıza başvurmayı düşündük. Bildiğiniz gibi, pardon nereden bileceksiniz?! Yıllar önce TMH olarak görevlendirdiğimiz SİNAN ÇETİN isminde bir arkadaşımızı, Lice Depremini görüntülemesi için bir miktar para, fotoğraf makinesi ve malzemelerle bu yöreye göndermiştik... Gidiş o gidiş... O gündür bu gündür şu gündür izine rastlayamadık. Anlayacağınız Sinan ÇETİN; sevgili Sinan ÇETİN'imizi kaybettik. Kim bilir nerede ne yapıyordur şimdi? Büyüyüp serpilmiştir de... Onun bizi, bizim onu tanınması pek olası değil... Bizi buluşturup kavuşturabilir misiniz? Doğrusu bu konuda yardımlarınız olabilir mi? Kayıp kardeşimizi bulmak için Mükremin MÜNGAN ve Tunç KURTOĞLU'na da başvuru yapmak istiyoruz... Selamünaleyküm...

VE DEPREM DALGALARINI ALGILAYANLAR

Akıllı Balıklar ve Zelzele Balıkları bende benzer bir başka olguyu çağırırdı. Basında sık sık okumuşuzdur. Bazı insanların, hayvanların ve bitkilerin deprem öncesi bazı özel dalgaları hissettiklerini. Örneğin ülkemizde; "sol ayağı karıncalanınca Avrupa'da, sağ ayağı karıncalanınca Asya'da deprem olacağını hissedebilen 'Richter Hussam'; Ege Bölgesindeki depremler benden sorulur diyen 'Esmâ Hatun' vb haberleri yer aldı. Hatta dünya basınında bile hayvanların ve bazı bitkilerin deprem öncesi özel dalgaları algıladıkları haberlerinin yer aldığını biliyoruz...

M.Ö.' sinin rasyonel olmayan kutsal aklımla; çiftleştirerek, kolonlayarak ve aşılayarak bu kutsal algılayıcıların sayısını çoğaltsak ve Reha Muhtar aracılığıyla fay hattındaki evlere, ahırlara ve bahçelere dağıtsak, deprem öncesi ve sonrası için büyük bir önlem geliştirmiş olmayız mı? Diyorum!...

VEHBİ'NİN KIZI

Temmuz 2000 İzmir İMO Bülteninde İMO Genel Başkanı Muzaffer TUNÇAÇ işlemiştii... Vehbi KOÇ'un politikacı kızcağızı "diğer sivil toplum örgütlerinde yapılanma hatası mı var?" sorusuna bakın nasıl yanıt vermiş; "Tabipler Odası Mimarlar M. Odası ve Barolar Birliği doğru dürüst çalışmıyor. Bence politikacılardan daha çok çıkar peşin-deler. İşe yaramayan insanlar buralara girmişler, dernek-leri kullanmışlar, hem kendileri bir şey yapmıyor, hem de politikacıları küçümsüyorlar..."

Sayın Vehbi'nin kızı Sevgi Gönül sizi kutlarım! Gönülünden geçeni söylemişsin. Söylemiş olmasına söylemişsin de daha sen dernekler ile kamu kurumu niteliğindeki Meslek Odalarının ayırında değilsin. İkincisi neden TOBB-İSO-ATO değil de Tabipler Odası, Barolar ve TMMOB??!! Ülkemizde montaj sanayisini kurumsallaştırarak tüketimi kamçılaman sevgili babanızın arkasında "Sanayi İmparatoru" yutturmacasıyla ağıtlar yakmadıkları için mi TMMOB, Barolar Birliği ve Tabibler Odası!... Hükümetler kurup hükümetler yıkmadıkları için mi TMMOB, Barolar Birliği ve Tabipler Odası ? Sizler değil misiniz bırakın Hükümet kurmayı-yıkmayı, bizlere binalar kurdurmayıp gerektiğinde yıktırmayanlar, adaleti iğdiş edenler, halkın sağlığını ekonomik rantınıza konuşt-landırınlar!!...

Mühendisler/Mimarlar, Doktorlar ve Avukatlar "Bu kadına haddini bildirmek için" yazılarınızı bekliyoruz!

BİR LİSAN BİR ZENCİ

Aralarında Başkan Delon Hampton Genel Sekreter (Executive Director) James Davis ve Yönetim Kurulu Üyelerinin bulunduğu; "1852'de kurulmuş ve 123 bin üyeye sahip Amerikan İnşaat Mühendisleri Cemiyeti (ASCE-American Society of Civil Engineers)" 13 Haziran 2000 de İMO Genel Merkezini ziyaret etti. Bu bağlamdaki etkinlikler 2 gün sürdü. Etkinlik sürecini görüntüleyen iri kıyım zencinin mühendis olup olmadığını merak eden lisan bilmez İMO Yöneticilerinden birisi Işıkhân GÜLER'den yardım ister: "Hayır!Sıradan Hizmetliymiş.." yanıtını alınca yıllardır lisan bilmemenin eksikliğini hisseden yönetici, Işıkhân'a; "görüyormusun! Amerika'da zenci hizmetli bile İngilizce biliyor....." şeklinde espri yapma gereksinimi duy-muş. Işıkhân'ın espriye kaç saniye sonra güldüğünü hatırlamayan yönetici zaman geçirmeden "bir lisan bir insan" evrensel özdeyişinden yola çıkarak "Lisan eğitime başlamış...Başlamış başlamasına da Türkçe'yi unutmaya başlayınca eğitimi yarı da kesmiş... (sanal mizah buna der-ler her halde?!..)

OY PUSULALARINDA ORMAN YANGINI

26.01.1999 tarihli Milliyet'te; "Seçime 8 bin tomruk başlığı altında- oy pusulaları/zarfı ve diğer seçim evrakları için 8 bin 60 ağaç harcanacak" haberi yer almıştı.

Geçmişte kalan bu haber; gelecekteki yaşamımızda sürekli karşımıza geleceği için yineleme gereksinimi duydum: Neymiş efendim ?! "...Yaklaşık 36 milyon seçmenin oy kullanacağı 'oy pusulaları' için 640 ton kağıda gereksinim varmış. Bu miktar kağıt için hammadde olarak 30 cm çapında ve 15 mt boyunda olmak üzere 5 bin 740 ağacın, 117 milyon zarf için de aynı çap ve boyda 1270 ağacın, 64 çeşit ve 300 ton ağırlığında evrak içinse de 1050 ağacın işlenmesi gerekiyormuş. Ayrıca her merkez de yerel idareler ve parlamento için aday gösterilmesi durumunda kullanılacak propaganda için gerekli (afiş vb leri) kağıt miktarının olağanüstü boyutlara ulaşacağı ve bu seçim döneminde çevre ekolojisi için önemli bir maliyetin gündeme geleceği ifade edilmişti.. Kısacası 17 ağacın 225 m2 alan kaplamasını baz alırsak her seçim döneminde yaklaşık 50 hektarlık orman alanının yok edildiği anlatılmak istenmişti.

Geçmişin haberinde yalnız bu noktada bir parantez açmak istiyorum. Seçim dönemlerindeki kağıt israfı bütününde ormanların yok edilmesi duyarlılığını gösteren Milliyet; Pazar günleri bedava yayınlanan ve sayfaları; seksi mankenin aileye girmesi, örümcek kadının intikamı, üç günlük kadının kucaktan kucağa gezisi, Ajda'nın evini Pasha'ya açması gibi dolu olan ve hiç bir sosyal öğretici / eğitici işlevi olmayan; renkli magazin dergilerinin (örneğin 24 sayfalık Mega Pasha vb) her hafta yaklaşık 100 hektarlık orman alanını yok etmesine de yukarıdaki duyarlılığı neden göstermez??!....

AHBAP ÇAVUŞ İLİŞKİLERİ

İkamuran Olcay'ın ilginç yazısını sizlere ulaştırıyoruz:İ

Larousse Ansiklopedik Sözlük "Millet'in tanımını şöyle yapıyor; "Aynı topraklar üzerinde yaşayan, aynı kökten gelen, ortak bir tarihleri, kültürleri, gelenek ve görenekleri olan, aynı dili konuşan insan topluluğu, ulus. "Genelde bu tanım yeterli kabul edilir. Oysa bu tanımda ortak dil, ortak din, ortak ırk gibi hep alt kimliklerden söz edilir. Bu tanımın eksikliğini gidermek için bir de "Ortak Karakter" açıklamasını eklemek gerekir. Bu açıklama diğerlerinden daha önemlidir. Çünkü önemli olan üst kimliktir ve o da "İnsanlık"tır, "İnsan Olmak"tır. Karakter de insanlıkla ilgilidir. O halde; "Millet Ortak Karaktere Sahip İnsanlar Topluluğudur" diye daha kısa ve öz ama daha doğru ve kapsamlı bir tanım yapmış oluruz. Çünkü karakter; eğitim tarzına, yaşayış biçimine, toplumsal davranış ve tepkilere göre oluşan ve insanın içinde yaşadığı toplum niteliklerinin ve coğrafyanın şekillendirdiği bir insanlık özelliğidir. Kalıtsaldır, belirlayicidir, toplumların yaşamlarında etkindir.

Millet tanımını bu şekilde "Ortak Karakter" ile yaptıktan sonra, bizim Milletimizin çok önemli ve hemen hemen yaşamının her aşamasını kapsayan, geleceğini etkileyen bir "Ortak Karakteri" olan özelliğine geçebiliriz. Biz insanlar arasındaki ilişkilerimizde genellikle "Ahbap Çavuş" ilişkilerini yeğleriz. Larousse Ansiklopedik Sözlük ; "Ahbap Çavuş ilişkisi; ilkelere çok tanışıklığa, karşılıklı çıkarlara dayanan ve bu çerçevede sürdürülen ilişkidir." diyor. Yani yapılması gerekeni yapmayıp, adamına göre davranırız. Ahbaplarımıza ayrı, daha korumalı, iltimaslı, başkalarına karşı ayrı, daha soğuk ve ilgisiz davranırız. Veya ahbaplarımıza yaranmak için yasalara, kurallara ve ilkelere uymaz, bunları görmezlikten geliriz. Ya da kurumsallaşmayı ıskalayıp ilişkilerde doğruluktan, temel prensiplerden saparız.

Örnek vermek gerekirse; ahbap çavuş ilişkilerinin en çok görüldüğü yerler, siyasi partilerdir. Partiler ideolojik bir yelpaze üzerinde, görüşlerine ve sorunlara yaklaşımlarına göre yer alırlar. İnsanlarda kendisinininkine en yakın görüşe sahip partiye ilgi duyar ve hatta o parti iktidara gelsin diye sadece oy vermekle kalmayıp, o partiye üye olup görevde alabilir. Demokrasilerde daha çok katılımcılık için olması gerekende budur. Peki bizde durum nasıldır? Bizde genellikle, herhangi bir parti üyesi veya yetkilisi bir ahbabınız sizi partiye kaydetmek ister. Siz istediğiniz kadar ; "liderinizi beğenmiyorum" veya "partinizin ülke sorunlarını çözemediğine inanmıyorum" ya da kısaca "görüşlerinize katılmıyorum" deyin, alacağınız yanıt: "haklısın ama bütün tanıdıklar bizim partide" olur. Yani ideoloji, mantık, ülke sorunları hiçbirisi önemli değildir. Ahbaplar arasında olmanız sizin kendinizi rahat hissetmenizi sağlayacaktır. Yani önemli olan sizin ve sizler gibi insanların oluşturduğu partinin memlekete hizmet etmesi değil, sizin kendinizi rahat hissetmenizdir. Zaten bizim parti anlayışımız; arkamıza partimizin siyasi gücünü alıp, kişisel çıkarlarımızı elde etmektir.

Parti içindeki ilişkilerde, ahbap çavuş ilişkileridir. Partilerde "ortak görüş" e varmak için her kafadan ses çıkar ama ortak görüşe varıldığında her partili tarafından savunulur. Olması gereken budur, çünkü partinin ortak görüşüne katılmayan insanın yeri zaten o parti değildir. Önemli olan parti görüş ve prensipleri temel alınarak, bunlardan sapmadan, katılımın çok olduğu beyin fırtınaları oluşturarak parti görüşünü ortaya çıkarmaktır. Ama gerçek yaşamda gördüklerimiz böyle değildir. Ahbap çavuş ilişkileri ile bir partiye girersiniz, parti programını okumanıza bile gerek yoktur. Çünkü program seçimden seçime göstermelik olarak gereklidir. Gerekli olan parti lideri, bir milletvekili, il veya ilçe başkanının ahbabınız olmasıdır. Bunlardan biri fikirleriyle, siyasi davranışlarıyla, icraatı ile parti amacına, ülke çıkarlarına ve hatta insanlığa aykırı düşebilirler. Ama olsun, onlar sizin ahbabınızdır, karşı gelmek ayıp olur, sonra nasıl yüzlerine bakarsınız?

Yazının başında belirtildiği gibi ahbap çavuş ilişkileri millet olarak içimize işlemiştir. Bu yazıda birçok eksiği ile sadece siyasi partilerden örnek verilmiştir. Ülkemizde

kural çok ama kurum yoktur. Kurum olarak kabul edilen yerlerde kurallar ahabaplara işlemez. Amiri, memuru kendi ahababına ayrıcalık tanır. Mahkemede ahababınız için yalancı tanıklık yaparsınız. Çözünüzün önünde ahababınız malı götürür ama ne gam, şikayet ayıp olur.

Örnekleri çoğaltmak olası ama gerekli değil. Önemli olan milletçe ortak karakterimiz olan ahabap çavuş ilişkilerini genlerimizden atmamızdır. Yasalara, kurallara herkesin uyması gerektiği kadar bizimde uymamızdır. Kurumları yüceltmemiz ve kendi kişisel çıkarlarımız için zedelemememizdir. Her konuda, her ortamda kısa vadede bize zararı dokunacağını bilsek te doğru olanı yapmamızdır. Haklar ve sorumluluklar konusunda önce kendimizi, daha sonra çevremizdekileri eğitmemizdir. İşte bu sayede çağdaş insan ve çağdaş toplum oluruz.

OMBUDSMANLARIMIZ

24-25 Mart 1998 günü yazılı ve görsel basında, mühendis camiasını ilgilendiren şu haber yer almıştı: "Sanayi ve Ticaret Bakanlığının vermiş olduğu hizmetlerin gözetlenmesi, azami şeffaflığı oluşturarak, Bakanlık kararı ve uygulamalarına olası hataların önlenmesini sağlamak amacıyla, TOBB, TESK ve TZOB'ne Ombudsmanlık (Bağımsız gözetmen) yetkisi verildi..."

Söz konusu kuruluşlara Ombudsmanlık yetkisi verilmesine ilişkin protokole, Sanayi ve Ticaret Bakanı Yalın Erez, TOBB Başkanı Fuat Miras, TESK Başkanı Derviş Günday ile TZOB Başkanı Faruk Yücel imza koymuşlar ve protokolle bu üç kurumun başkanlarına "Baş Ombudsmanlık" kuruluşların il başkanlarına da Ombudsmanlık yetkisi verilmişti...

TMMOB ve bağlı odalar olarak olguya eleştirel yaklaşmıştık. Çünkü; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesindeki ombudsmanlık yapılanması mühendislik disiplini ve hizmetlerini de yakinen ilgilendirmesine karşın TMMOB ve bağlı odalara bu yapılandırmada yer verilmemişti.

İki yıl sonra Ombudsmanlık olgusu tekrar gündeme getirildi. Belli ki yarım kalan süreç tamamlanmak isteniyor. Sürecin sağlıklı işleyebilmesi için ombudsmanlık ilkelerinin çok dikkatli saptanması gerekiyor. Öncelikle mühendislik hizmetlerinin yoğun olduğu yatırımcı kuruluşların idari hizmetlerindeki iletişimsizlik nedeniyle vatan- daş ile yönetim arasında sorunlar yaşanıyor. Bu sorunlar başhakemlik - kamu baş denetçiliği (ombudsmanlık) aracılığı ile giderilecekse burada dikkate alınması gereken; yarı ombudsmanlık örgüt yapısındaki TMMOB ve bağlı odalar olmalıdır.

Eğer ombudsmanlıktaki amaç; yurttaşları verimsiz yönetime karşı korumak adına "toplum kalite kurulu"nu yaşama geçirmekse ve verimsiz yönetimi oluşturan; tarafgirlik, ihmal, görev yetmezliği, gecikme, bilgisizlik, ehliyetsizlik, kötü niyet ve keyfilik vs. unsurları ortadan kaldırdıktan sonra; "böylesi işlevsizliği tüm boyutlarıyla

araştırıp ortaya koyup sonucu kamuoyuna deklare ederek", "halkın yönetimler üzerinde en yaygın ve etkili demokratik denetimini sağlamak" ise, bu bağlamdaki çalışmalarda kesinlikle ilgili meslek odaları ile iletişim kurulmalı ve yasal düzenlemelerle yaptırım gücü olan bir kurumsallık statüsüne kavuşturulmalıdır. Aksi taktirde devleti halka sürekli şikayet eden kurum olmanın ötesine gidemez. yani ispiyonculuğu kurumsallaştırmış oluruz.

Ombudsmanlıkta öz; kamu yöneticilerini kendilerine ulaşılabilir kılarak şeffaflığı gerçekleştirerek, yönetim sürecine demokratik ilkelerle desteklenmiş geniş bir katılımı sağlayarak kamu yönetimine karşı yurttaşlara yeni korunma biçimleri üreterek katılımcı demokrasiyi kurum- sallaştırmaksa; öncelikle yapmamız gereken, hukuk normlarımızı pozitif evrensel hukuk normları düzeyine çıkararak yasama, yürütme ve yargı sistemlerinde köklü değişikliklere gitmek olmalıdır.

Olguyu meslek disiplini boyutunda ele alırsak; mühendis ve mimarlık formasyonundaki hizmetlerle biçimlenen yatırımcı bakanlıkların faaliyetlerini, başhakemlik adı altında izlediğiniz taktirde, ülkemizdeki diğer denetim yollarının yanında yeni bir "yapı/imar denetim kurumu" sivilleşmiş olarak karşımıza çıkacaktır. Böylesi bir yaklaşım yukarıda belirttiğimiz gibi katılımcı demokrasiyi kurumsallaştırmayı da beraberinde getirecektir. Yeter ki ombudsmanlık sivil katılımı da içine alacak boyutta işlensin ve bu sürece "yerel ve merkezi yönetim- lerin oluşturdukları ulusal çalışma etkinliklerinden (plat- formlarından) uzak tutularak buralardaki karar alma süreçlerinden" dışlanan mühendis/mimar örgütlülüğü de dahil edilsin. Çünkü Mart 1998'de Yalın Erez öncülüğünde gündeme getirilen ve TSK, TOBB, TESK, TÜRK-İŞ ve DİSK Genel Başkanlar düzeyindeki çalışmalara "tepki sonras"ı kehren Barolar Birliği, Tabipler Birliği ve TMMOB çağrılmıştı. Bu süreçte katılım perspektifi geniş tutulmalıdır ve ilkeler sağlıklı ölçülerde saptanmalıdır.

31 Ağustos 2000 günü yazılı basında "ombudsman-lık", olayı tekrar gündeme geldiğinde detay çalışmaların yeni başlatılacağı şeklinde bir izlenim edindik. Fakat bir köşe yazarı fırsatı kaçırmadan hemen eski Cumhurbaşkanı Suleyman Demirel'i de baş ombudsman ilan ediverdi.. Köşe yazarına göre Cumhurbaşkanı Demirel zaten Ombudsmanlık görevini yerine getiriyormuş. Örnek olarak da; iki bakan arasındaki sorunu, iki bakanı ayrı ayrı dinle- yerek çözmesini göstermiş... Bunun adına ombudsmanlık diyemeyiz. Yani ombudsmanlık, bakan ile bakan arasında- ki sorunun çözümü olamaz. Halk ile bakan, yani halkla Hükümet/Devlet arasındaki iletişimsizlikten kaynaklanan sorunun çözüm adı Ombudsmanlıktır... Sayın Demirel'in "...daha ziyade vatandaşların karşılaştığı önemli meseleler var. Şikayeti yönetime iletiyorum. Takip ediyorum" yanıtı bunu doğrular içeriktedir.

Eğer ülkedeki halk ile yönetim arasındaki çatışmaların- gelişmelerin uzlaşma ile çözülmesi isteniyorsa, derdi, ülke insanının çıkarından çok seçilme olan siyasilere çıkar

baskıları kaldırılmalı ve kamusal denetim yaygınlaştırılmalı ombudsmanlık formatı da sivil ağırlıklı oluşturulmalıdır.

Coşkun Kırca "ombudsmanlık" için neler diyor?!

"...Ombudsman ilk olarak İsveç'te kurulmuş ve oradan Avrupa ülkelerine yayılmış bir kurumdur. Bu kelimenin Türkçe'ye tercümesi olarak "hakem" terimi ileri sürülüyor. Hakem, ilke olarak bağlayıcı kararlar verir ve her ne kadar çoğu şıklarda hakem kararı bağlayıcılığını mahkemece onaylanmakla kazansa bile, bir yargısal kurumdur. Oysa ombudsmanın bu tarz yetkileri yoktur. Ombudsman vatandaşın dilek ve şikayeti üzerine idareden belirli bir işlemde bulunmasını veya bulunmamasını isteyebilir. Bu istek sadece yürürlükteki mevzuata aykırı icrai idari işlemlerin ve idari eylemlerin değiştirilmesi veya kaldırılmasına ve mevzuatın emrelediği icrai idari işlem veya idari eylemlerin yapılmasına ilişkin olmayabilir. Ombudsman ayrıca, idareden mevzuata aykırı olmaması şartıyla vatandaşın en kolay ve çabuk tarzda tatmin edebilecek çözümleri uygulamasını da isteyebilir. Fakat bu uyarılar idare ve yargıyı bağlamaz. Yetkileri dikkate alındıkta ombudsman bir hakem değildir. Nitekim Fransa'da bu mercie "arabulucu" denilir.

Ülkemizde bu görev halen Meclis tarafından yürütülüyor. Meclis'e verilen dilekçeler Dilekçe Komisyonunu'nda görüşülüyor ve genelde bu komisyon, bazen de Genel Kurul, idareye tavsiyede bulunuyor. Bu tavsiyeler, Meclis'in hükümeti denetleme görevinin bir şekli olarak kabul ediliyor ve hükümet ile idareyi ve yargıyı bağlamıyor. Aynı merci Türkiye'de kurulursa alacağı kararlar aynı nitelikte olmalıdır. Ombudsman kurumu, idarenin içinde idareye eleştirel bir gözle bakan bir tür karışit-idaredir.

Ombudsman kurumunun ilk büyük meselesi, kendisine gönderilecek dilekçelerin ciddi olmasının sağlanmasıdır. Aksi halde, bu merci dilekçe bolluğu içinde felce uğrayabilir. Bu amaçla, gerçek kişilerin verecekleri dilekçelerin ombudsman tarafından ele alınabilmesi için, diğer bazı ülkelerde olduğu gibi dilekçenin -hükümet üyesi olmayan- bir milletvekili tarafından desteklenmesi şartı aranmalıdır. Ancak, dernek, vakıf ve sendikaların kendi adlarına veya dernek ve sendikaların üyeleri adına verecekleri dilekçeler için bu şart aranmamalıdır. Fakat, ombudsman, bir vatandaşın veya Türk uyruklu bir tüzel kişinin hak ve hürriyetlerinin idarece vahim biçimde zedelenmesi halinde dilekçe olmaksızın resen de duruma müdahale edebilmelidir. Tabiatıyla, asker kişiler için ombudsman yetkili olamaz.

Ombudsmana idare karşısında güç kazandırabilmek için ona yaptığı bir uyarıyı dikkate almayan memur hakkında disiplin soruşturması açılmasını veya kamusal denetleme yollarına başvurulmasını idareye emretme yetkisi tanınmalıdır. Bundan başka ombudsman, görevini yerine getirmeyen memur hakkında kanun uyarınca ceza soruşturması yapılmasına müsaade verilebilmesi için idari soruşturma açılmasını idareye emredebilmeli ve

idare bu idari soruşturma sonucunda ceza soruşturması açılmasına müsaade vermeyi reddetmişse bu ret tasarfunun iptali için idari yargı yoluna başvurabilmelidir. Son olarak ombudsman, dava açma veya davaya müdahale hakkına sahip vatandaş veya Türk uyruklu tüzel kişi adına hukuk davası, iptal davası veya tam yargı davası açabilmeli veya açılmış bir davaya müdahil olabilmelidir. Ombudsman, faaliyetleri hakkında cumhurbaşkanına, Meclis'e ve başbakana bir yıllık rapor vermeli ve bu rapor üzerinde Mecliste bir genel görüşme yapılmalıdır.

Ombudsman, üstün hukuk bilgisi olanlar arasından cumhurbaşkanınca Bakanlar Kurulu kararnamesiyle dört yıl için tayin edilmelidir. Bu konuda en nazik mesele de budur".

(Akşam - 11.9.2000)

MEMURA ZIRNIK YOK HİN OĞLU HİNLİK VAR

Akşam Gazetesinin 28 Eylül 2000 tarihli nüshasının 5. sayfasında "Memura Zırnık Yok" başlıklı bir haberde 2001 bütçesinin 46 katrilyon TL'ye bağlandığını yazıyordu. Bütçenin ekonomik büyüme hızının %4,5 la bağlandığı belirtilerek memura verilmesi öngörülen zammın da toplam %18 de tutulduğu ifade ediliyordu. Böylece gazetenin ifadesi ile çalışanlara yine katmerli kemer sıkmanın reva görüldüğü söyleniyordu.

Yine gazetenin aynı sayfasında bu haberin hemen altında başka bir haberde Türk-İş'in yapmış olduğu araştırmaya yer verilerek yoksulluk sınırının 482 milyon TL ye yükseldiği vurgulanıyordu.

Anlaşılan o ki, hükümetten çalışanlara zırnık yok. Buna karşın çalışanlara başkaca hinliklerin düşünüldüğü de yine Akşam'ın 28 Eylül 2000 tarihli nüshasının 8. Sayfasında "Halkın Avukatı-Mustafa Dolu" dan öğreniyoruz. Mustafa Dolu TEKEl'den ve İnsan Haklarından sorumlu Devlet Bakanı Rüşti Kazım Yücelen'e Tekel Genel Müdürlüğünde bilgisayar programcısı olarak çalışan Ferda Bayrakçı'nın durumunu soruyor. Tekel genel Müdürlüğünün Ferda Bayrakçı ile iki yıllık bir sözleşme yaptığını, bu sözleşmede eğer Ferda Bayrakçı'nın kurumdaki ayrılması halinde 7.500\$ tazminat ödeyeceğini hükme bağladığını belirterek, bu sözleşmenin hemen ardından Ferda Bayrakçı'yı Şanlıurfa'ya "bilgisayar programcısına ihtiyaç" olduğu gerekçesiyle tayin ettiğini söylüyor. Ferda Bayrakçı'nın Tarım Gıda Sen sendikası üyesi ve yöneticisi olduğunun altını çizen Mustafa Dolu yapılanların ne anlama geldiğini soruyor.

Biz yanıtını verelim: "Memura zırnık yok hin oğlu hinlik var".

Salt mühendislik disiplini ile ilgili konu ve haberlerinizle birlikte yine ilgili mühendislik öykü ve fıkralarınızı, değerlendirmelerinizi bekliyoruz. Amacımız, katkılarınızla bu köşeyi zenginleştirip "Baltayı kolona vurdurtmamak".

MEMUR
(YORUMSUZ)

Tarih 17.10.2000 Al Bu Maası'da GEÇİN GEÇİNEBİLİRSEN

POSTA

Vah memurum vah

2001 yılının ilk yarısında memur maaşlarına yüzde 10 zam yapılacağı

[illegible]

YORUM YOK !....

Memur/Mühendislerin "Bir Umut"tur
diye Aylardır Beklediği "2001 yılı
Ocak-Haziran Zammı Bakanlar
Kurulu tarafından "%10 olarak"
belirlendi. Üstelik korkunç
bir Refah Payı ile ...

YORUM Sizin

Ne maaş alacaklar?

Ünvan	Mevcut aylık	Enflasyon zammı	Hükümet zammı
Genel Müdür (1/4)	862.490	905.615	996.175
Şube Müdürü (Üniversite 1/4)	300.230	316.742	348.416
Memur (9/1)	148.380	155.799	171.379
Hizmetli (15/1)	141.080	148.134	162.947
Öğretmen (1/4)	270.570	284.099	312.509
Öğretmen (9/1)	204.520	214.746	236.220
İl Valisi (1/4)	1.019.150	1.070.108	1.177.118
Kaymakam (7/1)	369.240	387.702	426.472
Hakim 1. sınıf (1/4)	994.360	1.044.078	1.148.485
Hakim (8/1)	367.370	385.739	424.312
Başkomiser (2/6)	339.510	356.486	392.134
Polis Memuru (11/1)	257.510	270.386	297.425
Uzman Doktor (1/4)	394.060	413.763	455.139
Doktor (8/3)	296.730	311.567	342.723
Hemşire (İlse 12/3)	183.570	192.749	212.024
Mühendis(Şantiye 1/4)	331.560	348.138	382.952
Teknisyen (büro 12/2)	164.380	172.599	189.859
Profesör (1/4)	606.960	637.308	701.675
Araştırma Görevlisi (7/1)	254.270	266.984	293.682
Başbakanlık vaizi (1/4)	232.200	243.810	268.191
Avukat (1/4)	326.050	342.353	376.588

Hükümette bütçe tartışması

Türkiye'den istifa tehdidi: Bakanlar Kurulu'nda, 2001 yılı bütçesi ve memur maaş artışları ile ek ödenek istemleri, tartışma yarattı. Ek ödenek isteminde bulunan Adalet Bakanı Türk, öngörülen ödenekle reformları gerçekleştiremeyeceğini belirterek "Laf olsun diye bakanlık yapamıyorum istifa ederim" dedi.

hürriyet

Maas zamanı yetersiz: Gürel, gazetecilerin yüzde 10'luk zamanı "işlerine sindirip sindiremediklerine" ilişkin sorusu üzerine, hep birlikte katlanılması gereken özveriler olduğunu, bunların Türkiye'yi düze çıkaracağına inandıklarını söyleyerek yanıt verdi. Bazı bakanlar, artışı yetersiz buldu. ■ 11. Sayfada

Yüzde 10'luk zamma sessiz kalmayacaklarını belirten memurlar alanlara çıkıyor

‘Onur kirici artış’

Radikal

17 EKİM 2000 SALI - YIL: 5 - SAYI: 1455 - 150.000 TL

<http://www.radikal.com.tr>

DOLAR 674
MARK 295 700
ALTIN 40.000.000

BORSA 19.014

...drip suçluluklariyle"
...terine, hep birle
...gerekten duvarlar
...unlari Tarih'e yi dize
...memeklerine adliyerek
...Bazi bakanlar, arisip
...11. Sayfada

...nilara cikiyor
...tis',

E/RENSEL
Memura soğan-ekmek
zammi: Yüzde 10

...5 zam
...■ ■ ■

...dış bütçeden memura enlelik zam oranı belirlendi. Zam oranı
...dış bütçeden memura enlelik zam oranı belirlendi. Zam oranı
...dış bütçeden memura enlelik zam oranı belirlendi. Zam oranı

KESK eyleme
reçiyor
...KESK Genel

2001'in ilk yarısında, enflasyon farkı dahil yüzde 15 zan

Memura teselli